

Betænkning afgivet af Miljø- og Planlægningsudvalget den 0. april 2007

2. udkast

(Ændringsforslag, tilkendegivelse fra miljøministeren og betækningsbidrag fra EL)

Betænkning

over

Forslag til lov om nationalparker

[af miljøministeren (Connie Hedegaard)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 7 ændringsforslag til lovforslaget. Enhedslistens medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 og 6. Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2. Miljøministeren har stillet ændringsforslag nr. 3-5.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 31. januar 2007 og var til 1. behandling den 22. februar 2007. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Miljø- og Planlægningsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og miljøministeren sendte den 27. september 2006 dette udkast til udvalget, jf. (folketingsåret 2005-06) alm. del – bilag 559. Den 31. januar 2007 sendte miljøministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 6 skriftlige henvendelser fra:

Dansk Landbrug,
Dansk Ornitologisk Forening,
Foreningen af Borgere i Nationalparkstruede Udpegninger,
Friluftsrådet og
Aage V. Jensens Fonde.

Miljøministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Friluftsrådet mundtligt over for udvalget redegjort for sin holdning til lovforslaget.

Samråd

Udvalget har stillet 1 spørgsmål til miljøministeren til mundtlig besvarelse. Ministeren har besvaret spørgsmålet i et samråd med udvalget den 25. april 2007. Ministeren har i forlængelse af samrådet sendt udvalget det talepapir, der lå til grund for ministerens besvarelse af spørgsmålet.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 19 spørgsmål til miljøministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Tilkendegivelse fra miljøministeren

Miljøministeren har tilkendegivet følgende over for udvalget:

Etablering af nationalparker er noget ganske nyt i Danmark. Derfor er proceduren og hele organisationen ikke tidligere afprøvet i praksis. Det er derfor vigtigt at igangsætte processen for etablering af nationalparker på en måde, der sikrer en løbende adgang til at anvende de erfaringer, der indhøstes undervejs.

Lovens målsætning er et netværk af nationalparker, og det kan ikke nås med igangsættelse af en enkelt nationalpark. Miljøministeren har derfor til hensigt straks efter lovforslagets vedtagelse at igangsætte proceduren for etablering af den første nationalpark med henblik på, at den kan oprettes i slutningen af 2008. Miljøministeren har til hensigt at igangsætte nationalparkproceduren for yderligere to områder i landet i løbet 2007. Miljøministeren vil inddrage partierne bag loven forud for valget af de områder, hvor nationalparker etableres. Når de første tre nationalparker er oprettet evalueres loven.

4. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et <>tal i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til

Da Wilhjelmudvalgets barslede med deres oplæg til nationale naturområder, var Enhedslisten positivt indstillet, fordi der blev lagt op til, at oplægget skulle ses som led i en samlet plan, hvor man sikrede kontinuitet i naturbeskyttelsen og etablerede større sammenhængende naturområder, der kunne skabe sammenhæng mellem naturtyper og styrke naturkvaliteten. Lovforslaget lever ikke op til dette billede. Det blev understreget særligt af indlæggene fra Venstres ordfører, hr. Eyvind Vesselbo, under 1. behandlingen af lovforslaget. Indtrykket var her, at lovforslaget peger væk fra Wilhjelmudvalget formål med nationale naturområder, idet det er en civiliseret udgave af naturen, nemlig nogle isolerede nationalparker, der lægges op til.

De ti sidestillede formål i § 1, som de nationale naturområder skal leve op til – alle sammen på én gang – gør, at der nødvendigvis vil blive tale om mindste fællesnævner. Her finder Enhedslisten, at de tre første formål er de vigtigste: 1) at skabe og sikre større sammenhængende naturområder og landskaber af national og international betydning, 2) at bevare og styrke naturens kvalitet og mangfoldighed og 3) at sikre kontinuitet og muligheder for fri dynamik i naturen.

Enhedslisten er også begejstret for frivillighed, lokal deltagelse, lokalt engagement, men er ikke så begejstret for, at de personer, der ejer jorden, i sidste instans bestemmer, hvor langt staten kan gå.

Enhedslisten finder, at staten burde gå mere præcist ind og definere, at det er en god ide med erhverv i de her områder. Enhedslisten synes faktisk, at der skal være erhverv i landdistrikterne i Danmark, men det skal være erhverv, som ikke skader naturen. Det forudsætter imidlertid, at staten foretager en omlægning af den danske landbrugsproduktion til en økologisk og mere ekstensiv produktion. Det vil skabe et helt andet udgangspunkt for det samvirke, der bør være mellem mennesker

og natur. Enhedslisten mener, at det er nødvendigt med redskaber, der gør, at man også kunne gribe ind der, hvor de, der ejer jorden, enten ikke vil være med eller vil tage sig rigeligt betalt for at være med.

Der, hvor ambitionerne med de nationale naturområder er høje i loven er desværre kun i valg af navnet »Nationalparker«. Ved ikke at følge de internationale definitioner på nationalparker, som er udviklet af IUCN, en organisation som Skov- og naturstyrelsen er medlem af, gør Danmark sig skyldig i at udvande et regelsæt, som selv fattige lande sætter en ære i at leve op til men ikke uden kamp og besvær.

De nationale naturområder, som nærværende Lov om Nationalparker beskriver, er meget langt fra de beskyttelseskriterier IUCN (The World Conservation Union) lægger til grund for at man kan kalde et naturområde en Nationalpark. Derfor har Enhedslisten fremsat ændringsforslag om, at ændre navnet på loven så det kommer til at hedde Lov om »større, nationale naturområder« i stedet for Lov om »nationalparker«. Enhedslisten havde helst set, at de danske nationalparker lever op til det internationale koncept for nationalparker, som defineret af IUCN, men det ville kræve en hel omskrivning af loven. Mange af de lande, hvor man kæmper en hård kamp for at forsvare Nationalparker mod overgreb fra økonomiske og erhvervsmæssige interesser, vil synes, at deres arbejde bliver sværere, når man i Danmark, som betragtes som et fremstående og fint land, går foran med en definition af nationalparker, der i høj grad er en udvanding i forhold til den internationale definition.

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn og Fólkaflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af <>:

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag

til

Lov om større, nationale naturområder«

[Ændring af lovens titel]

Af et *mindretal* (RV), tiltrådt af <>:

Til § 15

2) Paragraffen udgår

[Opgivelse af krav om overdragelse til statslig eller kommunal drift af fondsejede arealer]

Af *miljøministeren*, tiltrådt af <>:

Til § 16

3) I *stk. 3* indsættes efter »sagkyndige medlemmer«: »m.v.«
[Præcisering af udpegningen af medlemmer til nationalparkrådet]

Til § 38

4) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:
»02. I § 86, *stk. 2*, ændres »nr. 5 og 6« til: »nr. 6 og 7«.
[Manglende konsekvensrettelse i naturbeskyttelsesloven]

Til § 41

5) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:
»01. I § 12, *stk. 2*, ændres »nr. 3-6« til: »nr. 4-7«.
[Manglende konsekvensrettelse i råstofloven]

6) Nr. 1, der bliver nr. 2, affattes således:

»2. § 15, *stk. 1*, affattes således:

»§ 15. Klageberettiget er

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) offentlige myndigheder,
- 3) en berørt nationalparkfond, oprettet efter lov om nationalparker,
- 4) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- 5) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- 6) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
- 7) enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.«

[Teknisk korrektion i råstoflovens klagebestemmelse]

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af <>:

Ny paragraf

7) Efter § 2 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Et større, nationalt naturområde skal kunne leve op til IUCN's generelle definition af et beskyttet område.

Stk. 2. Det beskyttede område må kun benævnes i overensstemmelse med IUCN's kategorisering.«

[IUCN-definition på et beskyttet område]

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget opgiver anvendelsen af ordet nationalpark og bruger i stedet betegnelsen »større, nationale naturområder«.

Det skal bemærkes, at ændringsforslaget kun ændrer lovens titel. Hvis ændringsforslaget vedtages, vil Miljøministeriet være forslagsstiller behjælpelig med mellem 2. og 3. behandling at foretage de nødvendige konsekvensændringer af lovforslaget ved overalt i lovforslaget at erstatte ordet »nationalpark« med ordene »større, nationale naturområder«.

Til nr. 2

Ændringsforslaget giver mulighed for, at fonden kan vælge selv at drive et naturareal, den ejer, også når der er gennemført et naturforvaltningsprojekt, og arealet herefter alene skal drives. Den kan også beslutte at vælge en helt anden til at stå for driften.

Lovforslaget indeholdt kun denne mulighed for arealer, hvor der er etableret anlæg eller opført større bygningsfaciliteter, der tjener informations-, formidlings-, undervisnings- eller forskningsformål.

For god ordens skyld skal det bemærkes, at jeg ikke kan støtte forslaget. Begrundelsen herfor fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 15.

Til nr. 3

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, har det klart været hensigten, at der også kan udpeges interesserede, uorganiserede borgere som medlemmer. Ændringsforslaget præciserer, at også enkeltpersoner, der ikke er indstillet af en organisation eller myndighed m.v., eller som ikke er særligt sagkyndige, kan udpeges som medlemmer af nationalparkrådet.

Til nr. 4

Lovforslagets § 38 nr. 1 indfører klageadgang for nationalparkfonden ved visse afgørelser efter naturbeskyttelsesloven ved at indføje fonden som klageberettiget i naturbeskyttelseslovens § 86, stk. 1. Ændringsforslaget indeholder en konsekvensrettelse heraf i § 86, stk. 2.

Til nr. 5 og 6

Lovforslaget indeholder i § 41 tilføjelsen af nationalparkfondene som klageberettigede for afgørelser efter råstofloven.

Den gældende råstoflovs § 15 stk. 1, oplister i nr. 1-6 de klageberettigede for afgørelser om råstofindvinding på landjorden. Den gældende lovbekendtgørelse gengiver bestemmelsen forkert, idet to numre (nr. 3 og 4) ved en fejl er slået sammen, således at lovbekendtgørelsens § 15, stk. 1, kun viser 5 numre.

Lovforslagets § 41, nr. 1, indføjer nationalparkfondene i denne liste som nyt nummer 3, og de efterfølgende numre ændres i overensstemmelse med lovbekendtgørelsen fra 3-5 til 4-6.

For at korrigere fejlen, samtidig med at fondene indføjes i § 15, stk. 1, som nummer tre, nyaffattes bestemmelsen. Ændringen af råstoflovens § 12 er en konsekvens af denne korrektion.

Til nr. 7

The World Conservation Union (IUCN) benytter ikke begrebet fredet område således, som det findes i den danske naturbeskyttelseslov.

IUCN har overordnet defineret et beskyttet naturområde som »et land- og/eller havareal specielt dedikeret til beskyttelse og opretholdelse af biodiversitet og naturressourcer med tilknyttede kulturressourcer, og som forvaltes ved juridiske eller andre effektive midler«.

IUCN opererer med følgende 6 kategorier af beskyttede områder:

Ia (Naturreservat): beskyttet område hovedsagligt forvaltet for videnskab eller beskyttelse af den vilde natur.

Ib (Vildmarksområde): beskyttet område hovedsagligt forvaltet for beskyttelse af den vilde natur.

II (Nationalpark): beskyttet område hovedsagligt forvaltet for økosystembeskyttelse og rekreation.

III (Naturmonument): beskyttet område hovedsagligt forvaltet for bevarelse af specifikke landskabs- eller naturmonumenter.

IV (Habitat/artsforvaltningsområde): beskyttet område hovedsagelig forvaltet for bevarelse gennem forvaltningsindgreb.

V (Beskyttet landskab): beskyttet område hovedsagelig forvaltet for beskyttelse af havområder og/eller landskaber og rekreation.

VI (Managed Ressource Protected Area): beskyttet område hovedsaglig forvaltet for bæredygtig udnyttelse af naturlige økosystemer.

Som hovedregel bestemmes kategorien af det dominerende formål ved beskyttelsen og udpegnin- gen, således at mindst 75 pct. af arealet skal svare til formålet.

Gennemførelse af ændringsforslaget forudsætter, at lovforslagets titel ændres og at ordet »nationalpark« ændres til »større, nationale naturområder« overalt i loven, således som det er beskrevet i besvarelsen af spørgsmål 9.

Erling Bonnesen (V) Birgitte Josefsen (V) nfm. Lars Christian Lilleholt (V)

Inger Beinov Støjberg (V) Eyvind Vesselbo (V) Jørn Dohrmann (DF)

Walter Christophersen (DF) Christian Wedell-Neergaard (KF) fmd. Helle Sjelle (KF)

Ole Vagn Christensen (S) Torben Hansen (S) Mette Gjerskov (S) Martin Lidegaard (RV)

Johs. Poulsen (RV) Steen Gade (SF) Per Clausen (EL) Kuupik Kleist (IA)

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn og Fólkaflokkurinn havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurinn (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1

Socialistisk Folkeparti (SF)

11

Oversigt over bilag vedrørende L 131

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat fra miljøministeren
2	Kopi til orientering af rapporten fra Den nationale Følgegruppe vedr. nationalparker fra 2006 samt miljøministerens redegørelse om nationalparker af 19/5-06
3	Henvendelse af 26/2-07 fra Dansk Ornitologisk Forening
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Henvendelse af 23/2-07 fra Friluftsrådet
6	Notat vedrørende lovforslaget i forbindelse med foretræde d. 14/3-07, fra Friluftsrådet
7	Henvendelse af 8/3-07 fra Dansk Landbrug
8	Henvendelse af 15/3-07 fra Foreningen for Borgere i Nationalparks-truede Udpegninger
9	Henvendelse af 26/3-07 fra Aage V. Jensens Fonde
10	Ændringsforslag fra miljøministeren
11	Henvendelse af 30/3-07 fra Friluftsrådet
12	Yderligere ændringsforslag fra miljøministeren
13	Udkast til betænkning
14	Henvendelse af 16/4-07 fra Aage V. Jensens Fonde
15	Talenotits vedr. samrådssp. A
16	Tilkendegivelse fra miljøministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 131

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelse af 26/2-07 fra Dansk Ornitologisk Forening, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om kommentar til henvendelse af 23/2-07 fra Friluftsrådet, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om kommentar til notat fra Friluftsrådet, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om kommentar til henvendelse af 8/3-07 fra Dansk Landbrug, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvilke ændringer der skal gennemføres i lovforslaget for at efterleve de internationale regler for nationalparker, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag om oprettelse af et nationalt nationalparkråd, til miljøministeren, og ministerens svar herpå

- 7 Spm. om, hvilke overvejelser ministeren har haft vedrørende etablering af den beskrevne fondskonstruktion, herunder bl.a. iagttagelse af habilitetshensyn i relation til jordejere og lignende, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om kommentar til henvendelse af 15/3-07 fra Foreningen for Borgere i Nationalparkstruede Udpegninger, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om, hvorvidt ministeren vil udarbejde et ændringsforslag, der ændrer lovforslagets titel, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om, hvorvidt ministeren vil udarbejde et ændringsforslag, der indarbejder terminologien fra de internationale retningslinjer for fredede områder (IUCN) i lovforslaget, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om, hvorvidt ministeren vil udarbejde et ændringsforslag, der betyder, at IUCN's retningslinjer opridses i lovforslaget eller i bemærkningerne, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvorvidt ministeren vil beskrive hvilke love, der vil skulle ændres, hvis L 131 skulle leve op til IUCN's definition på en nationalpark, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om kommentar til henvendelse af 26/3-07 fra Aage V. Jensens Fonde, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om kommentar til henvendelse af 30/3-07 fra Friluftsrådet, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, i lovforslagets bemærkninger til § 18 om vægtningen af naturhensynet i de kommende nationalparker står der »bør«. Er ministeren indstillet på, at dette »bør« i forbindelse med udarbejdelsen af det endelige grundlag for nationalparkerne ændres til »skal«, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om ministeren vil yde teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag der indebærer, at fonden får ejerskabet til de økonomiske midler, som vil kunne allokere til nationalparker fra eksempelvis private og offentlige myndigheder, dog således, at midlerne tilfalder staten, hvis nationalparken opløses, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om kommentar til henvendelse af 16/4-07 fra Aage V. Jensens Fonde, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om ministeren vil sende et betækningsbidrag, hvor ministeren tilkendegiver, at det overordnede formål med etablering af nationalparker er naturpolitiske, og at der efter 4 år efter lovens ikrafttræden laves en evaluering af hvordan loven har fungeret, til miljøministeren, og ministerens svar herpå

Oversigt over samrådsspørgsmål vedrørende L 131**Samråds-
spm.nr. Titel**

A Samrådssp. om uddybning af, hvorfor ministeren ikke ønsker at støtte et ændringsforslag, der giver nationalparkfonden mulighed for at eje og drive arealer til en nationalpark, jf. L 131 – svar på spørgsmål 16, til miljøministeren